

A Magyar Köztársaság Miniszterelnökének két állásfoglalása a magyarországi szervezeti és etnikai kisebbségekkel kapcsolatos teendőkről

I. A Magyar Köztársaság Kormánya kiemelt feladatának tekinti a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek problémáinak az európai normák és elvek szerinti megoldását. E feladatok teljesítésével összefüggésben a következő állásfoglalást adom ki.

1. A nemzeti és etnikai kisebbségek problémaköre az újkori történelem terméke. A 19. század társadalmi-gazdasági folyamatai közepette erősödött meg a nemzettudat és jöttek létre - egyes nagy monarchiák kereteit szétfeszítve - újabb európai nemzetállamok. A folyamatot betetőzte az első világháborút lezáró európai békeszerződés-rendszer, amely azonban a politikai országhatárok önkényes meghúzásával - fejlettebb körülmények között - újratermelte a nemzetiségi és etnikai problémákat.

2. A hazai nemzeti és etnikai kisebbségek problémáinak megoldása, normatív és intézményes alapokra helyezése, a garanciák kidolgozása előfeltétele európaiságunknak. A megoldás módja és tartalma kihat mind belpolitikai helyzetünkre, mind külkapcsolatainkra.

3. A Magyar Köztársaság a Helsinki Záródokumentum elveit vallja, nem törekszik a határok erőszakos megváltoztatására, hanem a politikai országhatárok tiszteletben tartásával az átjárhatóság megteremtését tűzte ki célul.

4. A Magyar Köztársaság az asszimiláció bármely fajtáját elverte érdekelt a nemzeti és etnikai kisebbségek közösségi tudatának erősödésében, identitásuk fenntartásában, illetőleg abban, hogy szabadon tartsanak kapcsolatot anyaországaikkal, anyanemzeteikkel. A kormánynak meggyőződése, hogy a kisebbségek helyzete - az általános emberi jogok érvényesülése mellett - a „népcsoport”-jogok biztosításával rendezhető.

5. Az Alkotmány előírásaival és a parlamenti demokrácia rendszerével összhangban meg kell oldani a kisebbségek parlamenti képviseletét, amit a választójogi törvény módosításával lehet megvalósítani, átmenetileg nemzetiségi szószólóval (ombudsman).

6. Az érdekelt szervezetek bevonásával mielőbb el kell készíteni a nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló törvényjavaslatot.

A Magyar Köztársaság Kormánya attól a szándékától vezérelve, hogy a fenti elveknek megfelelő politikáját a jövőben is következetesen folytatja, felkéri a nemzeti és etnikai kisebbségek szervezeteit, hogy képviselőik útján működjenek közre a problémák megoldásában, jelentősen hozzájárulva ezzel a belső konszenzus megteremtéséhez és külkapcsolatainak fejlesztéséhez. Emellett figyelemmel kell lenni a sajátos kisebbségi helyzetből fakadó objektív hátrányok ellensúlyozására, a valós esélyegyenlőséget megteremtő „többletjogok” biztosítására.

Budapest, 1991. április 24.

(Antall József)

II.

A Magyar Köztársaság Kormánya 1991. április 24-i állásfoglalásában kinyilvánította azt az elhatározását, hogy kiemelt figyelmet fordít a hazánkban élő nemzeti és etnikai kisebbségek ügyére, az ezzel kapcsolatos kérdések rendezésére. A kormány rögzítette nyilatkozatában álláspontjának alapvető elveit és azt a törekvését, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségek problémakörével az európai normák és elvek szerint foglalkozik.

A kormány ebben az állásfoglalásban foglalta össze azt a koncepcióját, amely alapul szolgál a nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló törvényjavaslat 1989-ben megkezdett, és az újonnan választott kormány által folytatott kodifikációs munkálataihoz.

Az 1990 szeptemberére elkészült tervezetet az érdekelt nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek alapjaiban kifogásolták és nézeteik összehangolására *kisebbségi kerekasztal*-ba tömörültek. Egyidejűleg vállalták, hogy 1991. április végéig alternatív törvénytervezetet készítenek. Javaslatuk előterjesztésére mind ez ideig nem került sor.

A kormánynak, tekintettel alkotmányos kötelességére, határozott szándéka a törvényjavaslat mihamarabbi Országgyűlés elé terjesztése.

Ennek előkészítése érdekében az 1991. május 16-i ülésén az érdekelt tárcák részvételével megalakítandó kodifikációs bizottság felállításáról határozott. A bizottság feladata a múlt év óta megindult jogalkotó munka felgyorsítása, a szükséges konzultációk szervezése és a törvénnyel érintett nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetekkel való egyeztetés lefolytatása. Ennek során arra kell törekedni, hogy a nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek koncepciójának, javaslatainak megismerését követően az alapvető az alapvető és elvi jelentőségű kérdésekben megszűnjenek a nézetkülönbségek.

A kormány kifejezi arra irányuló határozott törekvését, hogy a rendkívül bonyolult, minél szélesebb nemzeti konszenzust igénylő törvényjavaslat - a parlament igen zsúfolt törvényalkotási feladatai ellenére is - még 1991. II. félévben az Országgyűlés elé megtárgyalás végett benyújtható legyen.

Budapest, 1991. május 21.

(Antall József)